

vzdělávání bylo méně časté. Rozvoji nadání je celkově věnována menší pozornost. Zpravidla talentovaní účastníci přecházejí podle svého zájmu během průběhu ŠD do specializovaných zájmových útvarů (sportovních, estetických, přírodovědných, technických). Individuální přístup je nepříznivě ovlivňován počtem účastníků. Nejméně zřetelný byl v případě oddělení naplněných na maximální počet 30 účastníků. S jejich klesajícím počtem úměrně stoupal i podíl individuální práce. Nejvyšší podíl individuální práce byl ve školských zařízeních základních škol speciálních. S individuálním přístupem úzce souvisí i podpora rozvoje osobnosti, proto jejich hodnocení je téměř totožné. Příznivé a bezpečné klima v zařízeních patří mezi dlouhodobá pozitiva průběhu vzdělávání.

Ze srovnání vzdělávání vedené odborně kvalifikovanými a nekvalifikovanými vychovateli vyplynulo, že mezi těmito skupinami pedagogů nebyly významné rozdíly z hlediska použitých metod. Diference se projevily v účelnosti jejich využití. Chybějící odborná kvalifikovanost vychovatele byl patrná v zejména oblasti účinné podpory rozvoje osobnosti a rozvoje klíčových kompetencí účastníků.

Všechna hodnocená SVČ vykonávala pravidelnou zájmovou a příležitostnou činnost. Uskutečňování příležitostné činnosti má zásadní dopad na spolupráci s vnějšími partnery (pořádání společných akcí), na součinnost se školami při organizování soutěží a na zapojování veřejnosti do aktivit středisek a zároveň přináší i finanční zisk. Její struktura je rozsáhlá a nelze ji přesně kategorizovat. Aktivity mají zpravidla formu tradičních akcí (oslavy svátků, jubilea obcí), vystoupení pro veřejnost na závěr školního roku (akademie), prezentačních ukázek činnosti, sportovních soutěží pro příchozí, osvětové činnosti a kulturních akcí.

Tabulka 94

Organizování a realizace příležitostných činností v SVČ ve školním roce 2017/2018 – podíl zařízení (v %)

Příležitostné činnosti	Podíl
Sportovní akce	86,8
Poznávací vycházky, výlety	86,8
Kulturní akce	84,2
Zábavné akce	81,6
Soutěže (mimo soutěže vyhlašované MŠMT)	76,3
Besedy, přednášky	73,7
Exkurze	63,2
Přehlídky	50,0
Koncerty	39,5
Jiné činnosti	5,3

Prostorové podmínky některých středisek omezovaly realizaci táborové a spontánní činnosti, kterou vykazovalo 89 % středisek. Kvalita personální podmínek limitovala pořádání osvětové činnosti a individuální práce (vytváření podmínek pro rozvoj nadání účastníků), kterou poskytovalo 68 % středisek. Nejmenší podíl SVČ (třetina) vytvářel a realizoval vzdělávací programy pro školy navazující na jejich rámcové vzdělávací programy. Úspěšné byly programy zejména z oblasti přírodovědné, estetické (keramická tvorba) a ICT. Při větším počtu účastníci sledovali programy ve skupinách a ty se během dopoledne účelně střídaly.

Silnou stránkou byla příprava pedagogů na vzdělávání v souladu se stanovenými cíli a s individuálními potřebami jednotlivců. Využívají širší spektrum metod a forem práce, které je umožněno rozsahem a strukturou činnosti SVČ. Vedoucí při jejich volbě vychází z iniciativy a aktivity účastníků.

Samostatná práce účastníků, zařazovaná výrazně zejména v rukodělných a výtvarných aktivitách, byla často individualizovaná v případě talentovaných jednotlivců. V naplnění čin-

